

Zpravodaj výzkumu SHARE

Stárneme s úsměvem (nebo bez)?

Téma

Síla českých seniorů

Studie **SHARE „50+ v Evropě“** je největším evropským projektem zabývajícím se stárnutím populace, což je jedno z ožehavých témat současných sociálních věd (ale i dalších, jako například medicíny, biologie, ekonomie). Vědci i politici – a ve zvyšující se míře i široká veřejnost – si uvědomují nutnost porozumět situaci, která nastane v rámci několika dekád, kdy většina populace Evropy (a Severní Ameriky) bude na hranici produktivního věku či za ní. Studii SHARE v ČR koordinuje **Národohospodářský ústav Akademie věd**, spolufinancuje **MŠMT ČR** a sběr dat provádí agentura **SC&C, spol. s r.o.** Vhodnými respondenty jsou lidé nad 50 let a jejich partneři. SHARE je tzv. panelová studie - pravidelně se opakuje na stejném souboru lidí každé dva roky. Původních 2000 respondentů bylo v současné vlně navýšeno na 6000. To je velmi ambiciózní cíl, ke kterému se zavázala i Česká republika.

V České republice začal sběr dat v únoru tohoto roku: do dnešního dne bylo proškoleno více než osmdesát tazatelů, kteří pořídili zhruba 1500 dotazníků. Sběr dat již začal ve většině zemí Evropské unie, první výsledky očekáváme již začátkem příštího roku.

V tomto vydání měsíčníku Stárneme s úsměvem (nebo bez) prezentujeme některé zajímavé

informace z vlny předcházející. K nejoblíbenějším měřením v rámci studie SHARE, a to jak z hlediska vědců, tak z hlediska tazatelů a respondentů, je **měření síly stisku ruky**. K tomuto úkonu slouží přístroj zvaný **dynamometr**, který je schopen zaznamenat sílu stisku na stupnici od jedné do sta. Měření se provádí každou rukou dvakrát, pokud to respondentův stav umožňuje. Díky tomuto měření se dozvíme i kolik z evropských seniorů jsou praváci a kolik leváci. Drtivá většina (93%) má dominantní pravou ruku, Česko v tomto ohledu není výjimkou (94%). Nejvíce leváků žije v Holandsku (11%) a Belgii (10%), nejméně pak ve Španělsku (3%) a Itálii (4%) – tato skutečnost může poukazovat na rozdíly ve výchově, kdy v některých zemích může existovat tendence k převýchově dětí používajících častěji levou ruku.

Při analýze výsledků měření síly stisku ruky je na první pohled patrné, že ve všech zemích je stisk levé ruky v průměru o několik bodů nižší než u pravé ruky. Celkově je Česká republika na čtvrtém místě za Dány, Němci a Holanďany, což je dobrý výsledek. Průměrný stisk českých seniorů je o něco vyšší než celoevropský průměr: **40,0 u mužů a 25,7 u žen**. Nejnižší hodnoty naměřili Italové, Francouzi a Španělé. Průměrné hodnoty evropských seniorů (za pravou i levou ruku) jsou **39,5 (u mužů) a 23,8 (u žen)**. Analyzujeme-li sílu

SHARE (Survey of Health, Ageing, and Retirement in Europe) spočívá ve vytvoření celoevropského longitudinálního datového souboru zahrnujícího osoby starší 50 let a jejich rodiny. Mezi hlavní témata tohoto multidisciplinálního výzkumu patří: demografie a rodina; vzdělání; tělesné a duševní zdraví, zdravotní péče a rizika, kognitivní funkce; zaměstnání a důchod, vzájemná pomoc a finance v rodině, bydlení, příjmy a spotřeba domácnosti, majetek; sociální podpora, aktivity, kvalita života, a očekávání do budoucnosti. Výsledkem je unikátní soubor dat poskytující informace o stavu, historii a vývoji české a evropské společnosti.

stisku mužů a žen odděleně, zjistíme, že čeští senioři jsou na šestém místě v Evropě. Prestižní čtvrté místo v celkovém průměru zajišťují tedy především **naše ženy**, které **mezi evropskými seniorkami naměřily vůbec nejvyšší hodnoty!** Nutno podotknout, že o první příčku se dělí s Němky.

Je nyní na českých vědcích, jak si s tímto fenoménem poradí: jednak nás všechny bude patrně zajímat vysvětlení. To může být nalezeno například v množství fyzické práce, které české ženy vykonávaly, ale skutečný důvod může být i jinde (je v tomto směru škoda, že se minulá vlna ze zemí bývalého sovětského bloku účastnila jen Česko a Polsko). Rovněž bude zajímavé zjistit, zda síla stisku ruky souvisí i s jinými ukazateli – někteří vědci se například domnívají, že existuje přímá souvislost s délkou dožití, eventuálně s některými typy nemocí.

Síla stisku ruky, jako jedno z nejzajímavějších měření se provádí i v této vlně sběru dat. Velmi pozitivní rovněž je, že se ke studii nově připojily i další východoevropské země: Estonsko a Maďarsko. Srovnání západ – východ EU tak bude o něco úplnější, než jak tomu bylo dosud: nejen co se stisku ruky týče, ale i v dalších oblastech – na některé z nich se můžete těšit v příštích vydáních Zpravodaje SHARE.

Síla stisku

